

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 6 juli 2015

Mål nr

Ö 5099-13

KLAGANDE

Hallskär Stockholm AB, 556764-3589

Ombud: Advokat L B

MOTPARTER

1. Stockholms Ridhus AB, 556753-1636

Ombud: Advokat M H

2. Stockholms Rytтарstadion Aktiebolag i likvidation, 556046-4488

Ställföreträdare: Advokat T E

SAKEN

Intervention

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2013-09-17 i mål T 4212-13

Dok.Id 107662

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15-15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstadamstolen.se	

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

Hallskär Stockholm AB ska ersätta Stockholms Ridhus AB för rättegångskostnader i Högsta domstolen med 30 000 kr, avseende ombudsarvode, och ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Hallskär Stockholm AB har yrkat bifall till sin ansökan om intervention.

Hallskär har också yrkat att Högsta domstolen undanröjer hovrättens beslut att avvisa bolagets överklagande samt undanröjer tingsrättens dom och återförvisar målet till tingsrätten. Hallskär har vidare yrkat att bolaget ska befrias från skyldigheten att ersätta Stockholms Ridhus AB för rättegångskostnader i hovrätten.

Stockholms Ridhus har motsatt sig att hovrättens beslut ändras. Bolaget har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

Bakgrund

1. I ett mål vid tingsrätten mellan Stockholms Ridhus AB och Stockholms Rytтарstadion AB träffade parterna förlikning. Tingsrätten stadfäste förlikningen genom dom.

2. Hallskär AB i likvidation (numera Hallskär Stockholm AB) ansökte i hovrätten om att få inträda i rättegången som intervenient på Rytтарstadions sida. Hallskär överklagade samtidigt domen om stadfästelse och yrkade att hovrätten skulle undanröja domen och återförvisa målet till tingsrätten. Hovrätten har ogillat Hallskärs ansökan om intervention och avvisat överklagandet.

3. Hallskär har när det gäller bakgrunden till ansökningen anfört i huvudsak följande. Hallskär äger B-aktier i Rytтарstadion. Beslutet av Rytтарstadions styrelse om att ingå förlikning med Stockholms Ridhus innebar en otillbörlig fördel för Stockholms Ridhus och för ägare av A-aktier i Rytтарstadion samt en nackdel för Rytтарstadion och ägarna av B-aktier. Styrelsens åtgärder stod i strid med likhetsprincipen i 4 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) och med den s.k. generalklausulen i 8 kap. 41 §. Styrelsebeslutet rörande förlikningen fattades därtill av styrelseledamöter som var jäviga och som därför borde ha avstått från att delta i beslutet. Styrelsebeslutet fattades trots att det inte fanns ett tillfredsställande beslutsunderlag. Styrelsen var inte beslutsför. Tingsrätten informerades om att det förelåg oklarheter rörande förlikningen. Tingsrätten stadfäste ändå denna, något som utgör rättegångsfel.

4. När det gäller rätten till intervention har Hallskär framhållit att bolaget, genom att träffas av rättskraften i en lagakraftvunnen dom, hindras från sin rätt att få styrelsens beslut om förlikning och stadfästelsen av densamma prövad vid en bolagsstämma. Tingsrättens dom får dessutom, i mål som bolaget driver mot styrelseledamöterna i Rytтарstadion, bevisverkan i fråga om styrelsens behörighet eller befogenhet att träffa den aktuella förlikningen.

5. Stockholms Ridhus har motsatt sig att Hallskär tillåts intervensera i målet. Rytтарstadion har avstått från att yttra sig över Hallskärs ansökan.

Bestämmelserna om intervention

6. Enligt 14 kap. 9 § rättegångsbalken har den som inte är part i en rättegång, men som påstår att saken rör hans eller hennes rätt och visar sannolika skäl för sitt påstående, rätt att inträda som intervenient i målet. Bestämmelsen ger uttryck för den grundläggande principen att rätt till intervention förutsätter ett befogat interventionsintresse.

7. Av 14 kap. 11 § rättegångsbalken framgår att interventionen kan vara ordinär eller självständig. Ordinär intervention medför endast en befogenhet att företa rättshandlingar som är möjliga för den part på vars sida intervenienten deltar. Vissa begränsningar föreligger dock. Intervenienten kan inte ändra partens talan eller företa en processhandling som strider mot partens. Intervenienten kan inte heller annat än vid sidan av parten fullfölja talan mot en dom eller ett beslut. En självständig intervenient intar däremot ställning som part. En förutsättning för att någon kan ges ställning som självständig intervenient i en rättegång är att en dom i målet skulle bli gällande mot intervenienten som om den hade meddelats i en rättegång där han eller hon varit part. Det är endast vid självständig intervention som intervenienten utan partens medverkan kan överklaga ett domstolsavgörande.

Närmare om intervention

8. När det gäller självständig intervention innebär kraven i 14 kap. 11 § rättegångsbalken att sådan intervention kan komma i fråga endast om en dom i målet får rättskraft mot intervenienten på annan grund än att parterna i målet civilrättsligt har rätt att förfoga över det omtvistade rättsförhållandet. Rätt till självständig intervention kan föreligga om förhållandena är sådana att endast en dom kan ges för alla som har del i saken. En intervenient ska då kunna ges samma processuella ställning som om han eller hon hade fört talan till-

sammans med någon av parterna (jfr NJA 2005 s. 342). Den rättskraft som en dom skulle få mot intervenienten är i ett sådant fall alltså inte en följd av parternas civilrättsliga förfoganderätt över det omtvistade rättsförhållandet.

9. En rätt till ordinär intervention kan finnas främst på den grunden att ett avgörande i en rättegång kan få bevisverkan i en senare rättegång där intervenienten kan vara part. I litteraturen har framhållits att ordinär intervention bör kunna komma i fråga under förutsättning att det finns en avsevärd risk för att intervenientens ställning i en senare rättegång försvåras och att detta särskilt gäller när väsentligen samma omständigheter får betydelse i bägge processerna (se Per Olof Ekelöf, Rättegång II, 8 uppl. 1996, s. 202).

Rätt till intervention saknas i detta fall

10. I detta fall beror det förhållandet att Hallskär som aktieägare träffas av den rättskraft som följer av tingsrättens dom på parternas rätt att civilrättsligt förfoga över det som tvisten gäller. Detta hänger samman med att ett aktiebolag genom ställföreträdare kan rättshandla med utomstående och på det sättet förfoga över aktieägarnas rättsställning (jfr 7 kap. 1 § aktiebolagslagen). Någon rätt för Hallskär att inträda som självständig intervenient finns därmed inte.

11. Eftersom Hallskär inte har rätt att inträda som självständig intervenient har bolaget inte heller rätt att överklaga tingsrättens dom.

12. Huruvida domen kan få bevisverkan i en annan rättegång där Hallskär är part saknar betydelse, eftersom bevisverkan endast kan leda till ordinär intervention.

13. Överklagandet av hovrättens beslut ska därmed avslås.

Rättegångskostnader

14. Med denna utgång ska Hallskär ersätta Stockholms Ridhus för rättegångskostnader i Högsta domstolen. Stockholms Ridhus har yrkat ersättning med 58 600 kr avseende arvode. Hallskär har inte vitsordat beloppet. Med hänsyn till att målet i Högsta domstolen inte har varit särskilt omfattande framstår den begärda ersättningen som för hög. Ersättningen bör bestämmas till 30 000 kr.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Marianne Lundius, Ann-Christine Lindeblad, Martin Borgeke, Dag Mattsson och Anders Eka (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Åsa Brundin